

عنوان مقاله:

تحلیل معرفت محورانه مراتب ایمان در فلسفه ملاصدرا

محل انتشار:

فصلنامه حکمت و فلسفه، دوره 10، شماره 38 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

سیدمحمدکاظم علوی - استادیار فلسفه دانشگاه حکیم سبزواری

خلاصه مقاله:

مسئله ذومراتببودن ایمان از مسایل مهم مبحث ایمان است و در اندیشه دینی قرآن جایگاه خاصی دارد. این مسئله که منبعث از آیات قرآنی است در تفسیر ملاصدرا (979-1050ق/ 1571-1640م) نیز مورد توجه قرار گرفته است. ملاصدرا در این زمینه انقسامات مختلفی از ایمان را در مواضع مختلف بیان میکند، لیکن این تحقیق عهدهدار بررسی روششناختی و منسجم این مسئله بوده لذا به تحلیلی نظاممند که مبتنی بر نظریه ملاصدرا در باره ماهیت ایمان است میپردازد. نظریه ملاصدرا در ماهیت ایمان، نظریه ای معرفت گرایانه است و اصالت را در ایمان به علم و معرفت می دهد. برایناساس تحلیل مراتب ایمان، تحلیلی معرفتمحورانه را میطلبد. مطابق تحلیل معرفتمحورانه، نخستین مرتبه ایمان که ایمان لفظی است، فاقد عنصر اساسی معرفت بوده و اطلاق ایمان بر آن، اطلاق مجازی است و تنها مفهوم فقهی اسلام بر آن حمل میگردد. مرتبه دوم که از آن به ایمان تقلیدی تعبیر شده است ایمان عوام است که دارای درجهای از معرفت است که به آن اعتقاد گفته می شود و آن معرفتی تقلیدی است که مشروط و تبعی است و در صورتی که منجر به عمل گردد دارای حقیقت ایمان است. مرتبه سوم، مرتبه ایمان برهانی است که ایمان خواص است و واجد معرفت یقینی است لیکن یقین آن در حد علمالیقین، نخستین مرتبه یقین، است. مرتبه چهارم، مرتبه ایمان کشفی است که خود دارای دو مرتبه عین الیقین و حقالیقین است. که به خواص خواص مومنان و اخصیین از ایشان اختصاص دارد.

کلمات کلیدی:

مراتب ایمان، ایمان لفظی، ایمان تقلیدی (ایمان عوام)، ایمان برهانی (ایمان خواص)، ایمان کشفی، علمالیقین، عینالیقین، حقالیقین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/603031>

